

I consider this piece as a co-composition of me and the cellist Dan Weinstein. Writing it was - for me - an adventurous idea which could not be materialized without Dan's initiative, his suggestions, and his experiments with his cello. Bringing the piece to its final version was the end result of many meetings and interesting conversations between Dan and me.

And there was another trigger too. Having read many poems by the Israeli poet Oded Peled, I thought of some of his words and lines as 'subtexts' of the new piece (though the music does not 'illustrates' them). The four movements, each of them in a different manner, may reflect my own 'conversations' with Peled's personal way of expressing - and commenting on - his dark or half-dark (or hazy, in some of his poems) memories and reflections.

Dan's first suggestion was writing a new piece for three cellos. We both agreed that such a live performance was not very easy to produce, so one cello plus two pre-recorded cello parts (played by the same cellist) is fine, fine indeed!

Oded Assaf

עם היצירה לְיָדָה אחריה

מלכתחילה ראיתי ביצירה הזאת יצירה משותפת לי ולצל'ן דן וינשטיין; לא פרטיטורה שהכל נקבע בה מראש על שולחן העבודה שלי, אלא תוצר של תהליך ממושך (באמת, ממושך מאוד!): פגישות בין מלחין ומבצע, דיונים, הצעות, ניסויים, השוואת הקלטות ביתיות, מחיקות ותיקונים - עד הרגע שבו יכולנו לומר: זוהי הגרסה הסופית, כך היא תבוצע ותוקלט.

לא הייתי יוצא להרפתקה הזאת אילו דן לא היה מסמן אותה ומאפשר אותה. הוא שמע קטעים מיצירה מוקדמת שלי לשני כינורות וויולה, והציע לי להעביר אותם לשלושה צלנים. בתוך ימים ספורים הבנתי שהדבר בלתי אפשרי. העברה כזאת תהיה מאולצת. ובכן, כדאי לתכנן יצירה חדשה באמת, להתחיל מנקודת-אפס. דן שמע גם פרק אחד מיצירה שחיברתי לנגן הקונטרבס רון מרחבי, "אני מחבר את הנוקטורן שלי". הפרק, הנשען כולו על פלד'ולטים, מצא חן בעיניו. הוא תהה: האם זה יישמע טוב בצ'לו? ניסיון, ושוב ניסיון, ויש להדגיש שהניסוי היה באחריותו של דן. הוא זה שטרח, חיפש, מצא אצבועים חדשים ומפתיעים. החלפנו כמה גבהים שנקבעו בפרטיטורה לקונטרבס, וזה היה הכרחי, אבל התמונה הצלילית (כולה דיאטונית, קונסוננטית, כולה אוורירית מאוד, כמעט פעמונית) לא השתנתה. ביקשתי את הסכמתו של רון מרחבי, והוא נענה בחיוב (אני מודה לו מאוד). היצירה לקונטרבס היתה פרי יוזמתו, וגם אז היה זה דיאלוג - תהליך ממושך של התייעצויות, ורעיונות מכאן ומכאן). הוא ציין שזה המקרה הראשון הידוע לו, שבו מבצעים טרנסקריפציה מקונטרבס לצ'לו, ולא להיפך.

אבל באותו זמן הסתמן כיוון נוסף ליצירה. עודד פלד - משורר חשוב לי מאוד - שאל אם ארצה לחבר מוזיקה על-פי כמה משיריו; לאו דווקא "הלחנה" כפשוטה, לזמר או לזמרת. הרעיון תפס אותי. ידעתי שהטקסטים שבהם אבחר - מתוך הקובץ "פֶתַח דָּבָר" - לא יקבלו "איור בצלילים" ("מוזיקה תוכניתית"); בוודאי לא מנגינות קליטות שהמאזין אמור "לקחת הביתה" ולזמזם אותן להנאתו. די מהר התבררו לי זיקות בין מילים ושורות, או קטעי-שורות, מתוך שירים מסוימים בקָפֶר - לבין רעיונות מוזיקליים שהתחילו לצוץ בי כשבדקתי אפשרויות שונות ומשונות של נגינת שלושה צלנים יחד.

מילותיו של עודד פלד מופיעות בפרטיטורה כ"מוטו" לכל אחד מארבעת פרקי היצירה; כ"פרלודים מילוליים". הן רומזות על אסוציאציות - קרובות או רחוקות - שליוו אותי בתהליך היצירה.

המילים המקדימות את הפרק הראשון: "וְיָמָה חֶשְׁכָה זֹר, צֹם הָאֹר - דְמוּמָה כְּמַחְשָׁבֶת אִישׁ קָם מִשְׁנַת נֶפֶשׁ - - -

ואת הפרק השני "רוח אפור-אפור / - / - / - / עיניים הולכות -"

ואת הפרק השלישי (נוקטורן) [- -] "סולו, כמו פואמה חיוורת מהבהבת בְּאֶפְלָה - "ואת הפרק הרביעי "ככלות הזיקרון תהיה עֶדְנָה ורוח גדול יבוא בחלון / יבוא. ישב / - / - / יבוא."

עודד אסף